

Paparazzi

Algemene omschrijving

De werkvorm *Paparazzi* is ontleend aan de boulevard-journalistiek, niet zozeer aan de werkwijze, als wel aan de uitwerking ervan. In de jacht op beelden van beroemdheden gaan paparazzi ver. Ze proberen met behulp van al dan niet clandestien gemaakte foto's een beeld te schetsen van het leven van hun 'slachtoffers'. Getoonde beelden zijn vaak suggestief en geven een 'vertekend beeld' van de werkelijkheid.

Paparazzi is een geschikte werkvorm om kinderen te prikkelen kennis te nemen van de inhoud van het boek *God Adonai Allah*, en meer dan dat. De leerlingen gaan op zoek naar beelden van de drie godsdiensten: jodendom, christendom en islam, in hun eigen omgeving en/of in de dagelijkse media. Zo leren ze de verschillende religies herkennen, en leren ze zien in hoeverre deze religies in hun leven aanwezig zijn. Door met elkaar vragen te stellen over de beelden, zowel inhoudelijke als kritische vragen, leren ze bovendien dat beelden (en woorden) altijd *interpretaties van de werkelijkheid* zijn, en niet de werkelijkheid zelf. Zo leren ze kritisch om te gaan met beeldvorming en oordelen over religie, in woord en beeld. En als het goed is, leren ze dan ook waarom het belangrijk is je goed te informeren, bijvoorbeeld door een boek als *God Adonai Allah*.

Doelgroep

De werkvorm *Paparazzi* is bedoeld voor leerlingen uit de groepen zeven en acht van het basisonderwijs, maar

is zeker ook bruikbaar in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Doelen

De werkvorm *Paparazzi* heeft de volgende leerdoelen:

- De kinderen leren de drie verschillende godsdiensten herkennen in hun eigen omgeving.
- De kinderen leren de drie verschillende godsdiensten herkennen in algemene beelden in kranten en tijdschriften.
- De kinderen leren inhoudelijke vragen te stellen bij het beeldmateriaal.
- De kinderen leren hoe ze zich kunnen informeren over de verschillende godsdiensten.
- De kinderen leren kritische vragen te stellen bij het beeldmateriaal.
- De kinderen leren te reflecteren op hun eigen beelden en (voor)oordelen.
- De kinderen leren hun eigen beelden en oordelen te corrigeren op basis van kritische informatieverwerking.

Benodigdheden

- voor ieder subgroepje een digitale camera (als de school daarover beschikt) of anders:
- wegwerpcamera's, voor ieder subgroepje één;
- (foto's uit) kranten, tijdschriften, opiniebladen;
- kopieën van illustraties uit verschillende leerboeken over jodendom, christendom, islam (er is ook veel

fotomateriaal over de drie godsdiensten van internet te halen);

- leskisten over de drie godsdiensten, te betrekken van onder meer Stimin (Arnhem) of Arkade-Cilon (Amsterdam);
- computer met powerpointprogramma, beamer;
- postervellen.

Vooraf

Paparazzi is op verschillende manieren te gebruiken, afhankelijk van de omgeving van de school:

- a In een omgeving waarin de drie godsdiensten, in meerdere of mindere mate, zichtbaar aanwezig zijn, kunnen de leerlingen een foto-opdracht in de directe omgeving van de school krijgen.
Niet op alle plaatsen zal het lukken de drie religies in beeld te brengen. Immers, niet alle plaatsen in Nederland zijn multireligieus.
- b In andere gevallen is het mogelijk de groep een foto-opdracht te geven in een nabijgelegen buurt, wijk of plaats. Dan zul je een soort van foto-excursie moeten organiseren naar een multireligieuze leeromgeving.
- c Als een excursie te veel gevraagd is, is het mogelijk te werken met beelden uit kranten en tijdschriften, en wellicht van de televisie.
- d Of je creëert een multireligieuze omgeving in de klas, met behulp van leskisten, voorwerpen en (beeld)materiaal die kinderen zelf meenemen, beeldmateriaal van SchoolTV (bijvoorbeeld *Heilige huisjes*) of het project *Hart en ziel* (op te vragen bij Stimin).

Voorbereiding

Verdeel de klas in subgroepen. Denk daarbij na over de groepsindeling: afhankelijk van het klimaat in de klas is het beter in religieus gemengde groepen te werken of juist in religieus homogene groepen. Werk je met religieus homogene groepen, dan is het zinvol hen met een andere dan de eigen religie in aanraking te brengen, hoe moeilijk dat op grond van vooroordelen soms ook is. In de praktijk zullen alle groepen wel enigszins ‘gemengd’ zijn, omdat voor lang niet alle kinderen hun religie een thema is.

Activiteiten

- 1 Afhankelijk van de gekozen vorm (a, b, c of d) kun je de volgende foto- of verzamelopdrachten geven:
 - Wat zie je tussen je voordeur en de schooldeur van de islam, het christendom of het jodendom? Ga met de camera op pad en maak zo veel mogelijk foto’s van islam, christendom en jodendom in je eigen woonomgeving.
 - Wie lopen er op de plaatselijke markt? Welke kranten bezoeken ze? Wat is daar te koop? Maak foto’s van de mensen op de markt.
 - Ken je iemand die jood, christen of moslim is? Vraag of je bij hen thuis foto’s mag komen maken. Vraag aan de bewoner welke dingen je echt moet fotograferen om een goed beeld te krijgen van zijn/haar religie.
 - Maak foto’s van de verschillende gebedshuizen, met hun ontmoetingscentra, de symbolen die je er ziet, de mensen die er rondlopen, de torens, de wijze waarop ze tot samenkomst roepen.
 - Verzamel foto’s (en bijbehorende berichten) uit kranten en tijdschriften waarop je iets ziet wat met godsdienst te maken heeft.

– Kijk een week naar de televisie (*Jeugdjournaal*) en noteer wat je ziet aan uitingen van religie.

Let op

In zowel jodendom en christendom als islam bestaan stromingen die bezwaar tegen maken het fotograferen van mensen. Ook druist het in tegen de intimiteit van een gelovige met zijn God deze zonder toestemming vooraf te fotograferen in een religieuze uiting. Houd daar rekening mee. Leer kinderen altijd toestemming te vragen voor een foto en help hen daarbij.

De realiteit gebiedt te zeggen dat christendom en islam op de meeste plaatsen in Nederland en Vlaanderen meer zichtbaar zijn dan het jodendom. Deze constatering alleen al kan heel leerzaam zijn.

- 2 Iedere subgroep maakt een beeldpresentatie van de beelden die ze gemaakt of verzameld hebben. Als ware paparazzi beperken ze zich tot de beelden, plaatjes en foto's. Het is leerzaam hen zo veel mogelijk foto's te laten maken of verzamelen en daar dan een aantal foto's uit te laten selecteren. Spreek een maximaal aantal foto's af.
- 3 De groepjes houden een beeldpresentatie voor de klas. Ze laten hun beeldcollage zien en vertellen hoe ze te werk zijn gegaan, wat ze hebben gezien, waar ze zijn geweest, waarom ze juist deze beelden hebben uitgekozen enzovoort. Ze beperken zich hierbij tot de beelden die ze hebben geselecteerd.

Let op

Paparazzi is een creatieve opdracht. Kinderen mogen

ervoor zorgen dat de verschillende objecten ook mooi in beeld komen. Alleen dat al is een uiting van respect voor elkaar. Maar het doel van de foto of collagesessie is het beeld te leren *bevragen* en jezelf en anderen te *informer*en over hetgeen je in beeld hebt gebracht.

- 4 De klas als geheel verzamelt zo veel mogelijk vragen bij iedere presentatie, ook schijnbaar onbenullige vragen als 'Waarom draagt dit meisje een hoofdoek?', 'Waarom zit er een luidspreker aan de toren van de moskee?', 'Wat doet die haan op de kerktoeren, dat dingetje naast de deurbel?'. Deze vragen worden vastgelegd op papier of het bord.
- 5 Met behulp van het boek *God Adonai Allah* probeert de klas zo veel mogelijk antwoorden te vinden op de vragen die ze hebben verzameld. Een antwoord als 'Het meisje draagt een hoofdoek omdat ze moslim is' volstaat niet. Er moet een inhoudelijke beschrijving bij.
De leerlingen moeten de vraag vanuit het boek kunnen beantwoorden, dus gedocumenteerd of geïnformeerd.
Leer de kinderen te werken met de inhoudsopgave (Staat jullie vraag erbij? Wáár, in welk hoofdstuk, zou je het antwoord moeten kunnen vinden?) en met het uitgebreide register achter in het boek.
Leer hun eventueel ook andere bronnen te raadplegen: andere boeken, internet. Vraag hun informatie te vergelijken en dan conclusies te trekken.
- 6 De groepjes maken bij hun foto's toelichtende teksten waarin ze met eigen woorden informatie geven bij het beeld.

Afronding of leermoment

Iedere groep kan nu met beeld en toelichting een verdiepte presentatie houden. Daarmee bedoelen we dat ze de beelden kunnen presenteren en er informatie bij kunnen geven.

Verder moeten ze nu op de informatie kunnen terugblikken. Kijken ze nu anders naar de afbeeldingen, naar hun omgeving, naar mensen? Zien ze meer? Minder? Wat valt hun nu op wanneer ze kijken naar het *Jeugd-journaal*, een krant, het straatbeeld?

Aanvullend

De presentaties kunnen eventueel ook dienen als klas-sententoonstelling. Dan kunnen naast het beeldmateriaal van de leerlingen eventueel ook spullen uit leskisten tentoongesteld worden, met een toelichting door leerlingen.

Ter aankleding kan de tijdlijn uit *God Adonai Allah* (178-179) worden uitvergroot of nagetekend. Ook de kalender van de feestdagen (180-187) kan worden uitvergroot, ingevuld en opgehangen.

Nota bene

In Nederland zal de ene godsdienst zich duidelijker manifesteren dan de andere. Vooral het jodendom is lang niet overal gemakkelijk herkenbaar en terug te vinden, noch in het straatbeeld, noch in de media. Die constatering kan deel uitmaken van het leerproces (Hoe komt het dat de islam zo vaak in het nieuws is? Zijn de andere geen nieuws? Lezen of zien we in het nieuws ook goede dingen van de islam? Of is dat geen nieuws, zoals we weinig over christenen en joden lezen?).

Verdere informatie/literatuur

Informatie over leskisten islam, jodendom en christendom, alsmede het project *Hart en ziel* zijn te verkrijgen bij Stimin of Arkade-Cilon (zie: www.stimin.nl, www.arkade-cilon.nl).